

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **A. B.**, státní příslušnost: Turecká republika,
bytem ,
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům,
sídlem Kovářská 4, Praha 9,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**, Odbor azylové a migrační
politiky,
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2017, č. j. OAM-353/ZA-ZA11-ZA17-2017,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2017, č. j. OAM-353/ZA-ZA11-ZA17-2017,
se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

1. Žalobce se domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto, že se žalobci mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.
2. Žalobce namítá, že žalovaný porušil § 3 správního řádu, neboť nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu nezbytném vzhledem k okolnostem daného případu, čímž byl též porušen § 2 odst. 4 správního řádu. Žalovaný dle žalobce porušil dále § 68 odst. 3 správního řádu, odůvodnění rozhodnutí nemá požadované náležitosti, § 50 odst. 3 a 4 správního řádu, neboť žalovaný nezohlednil skutečnosti hovořící ve prospěch žalobce a nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, porušen byl také § 12 písm. a) a b) zákona o azylu z důvodu, že žalobce splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu, § 14 zákona o azylu, protože žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu, čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 Úmluvy proti mučení.
3. V doplnění žaloby žalobce uvádí, že je turecký spisovatel, ve své zemi původu byl pronásledován z důvodu sexuální orientace a svých politických názorů. V roce 2004 s ním byl ukončen pracovní poměr novináře údajně z ekonomických důvodů, nicméně je přesvědčen o tom, že jeho články nebyly vhod z důvodu kontroverzního obsahu. Žalobce se neobrátil na soud, aby rozhodl o neplatnosti výpovědi, dosud neví, zda lze tuto možnost v Turecku využít. I kdyby ji však využil, měl by strach, že se ještě další státní orgány dozví o jeho liberálním postoji, což by mu určitě zhoršilo život v zemi původu.
4. Od té doby již není aktivním novinářem, občas se však veřejně vyjadřuje na sociálních sítích. Je aktivním spisovatelem, ve svých knihách se zabývá LGBT tematikou a společenským děním, kritizuje vládnoucí struktury. Vydal doposud 6 knih na kontroverzní témata. Jedna z knih pojednává o skutečných událostech v Gézí parku v Istanbulu, má politický podtext a pojednává též o LGBT tematice. Tuto knihu se podařilo vydat jen za velkých obtíží a zájem knihkupectví o ni je mizivý. Problémem je zejména to, že turecká společnost je v posledních letech silně radikalizovaná a rozdělená na ty, kteří podporují kurz vládnoucí AKP, a těch ostatních, kteří jsou liberálně smýšlející, jako žalobce. Žádný oficiální příkaz cenzury v Turecku vydán není, nicméně drtivá většina médií je závislá ekonomicky na vládnoucích strukturách. Lze hovořit o systému autocenzury, který nakladatelům brání ve vydávání žalobcových knih. To bylo také důvodem, proč se rozhodl pro vycestování z Turecka. Nyní připravuje knihu o nenávisti v turecké společnosti, je přesvědčen, že žádné vydavatelství v zemi původu by nebylo ochotno ji vydat.
5. Žalobce se osobně účastnil demonstrací a byl svědkem brutálního zásahu policie. Má strach, že jsou proti jeho osobě shromažďovány kompromitující informace. Rovněž má obavy z následků toho, že si v minulosti korespondoval s novinářem A. T., který je na seznamu pronásledovaných novinářů. Situace se v zemi zhoršuje zejména poslední dobou od pokusu o převrat z 15. 7. 2016 a před referendem o ústavní reformě, vše může ještě eskalovat. Byl vyhlášen výjimečný stav, který vede k tomu, že občanům nejsou garantována základní práva a svobody.
6. Z předkládaných zpráv o Turecku vyplývá, že v Turecku dochází k masivnímu porušování práva na svobodu projevu a k perzekuci novinářů. Útoky na občanskou společnost směřují zejména proti intelektuálům, novinářům a spisovatelům. Došlo k zestátnění mnoha médií, což mělo na svobodu tisku značný vliv, kdy v současnosti o ní v Turecku nemůže být řeč.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

Dále dle žalobce dochází k tomu, že turecké orgány činné v trestním řízení konají domovní prohlídky a vyhledávají protirežimní literaturu, přičemž samotné držení „závadné“ knihy je považováno státním zastupitelstvím za důkaz protistátní konspirace. Turecké úřady mimo jiné bedlivě sledují elektronickou komunikaci a vyjadřování na sociálních sítích. Takové podklady jsou pak užívány v trestním řízení.

7. Žalobce odkazuje na obsah pojmu pronásledování. Domnívá se, že pokud by byl vrácen do země původu, je pravděpodobné, že by mohl být trestně stíhán jako osoby, které zná, a se kterými i třeba spolupracoval. Poukázal na usnesení Vrchního zemského soudu Braniborska, Spolková republika Německo, sp. zn. (1) 53 AuslA 21/16, ze dne 20. 3. 2017, dle kterého není možno spoléhat se na diplomatické záruky ze strany Turecka. Pokud by byl žalobce uvězněn, bezesporu by došlo k porušení jeho základních práv.
8. Žalobce je názoru, že dosavadním postupem tureckých úřadů, který vylíčil správnímu orgánu, byla naplněna hypotéza čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Má závažnou obavu, že by se po jeho návratu mohla jeho perzekuce prohloubit a být intenzivní natolik, že by byla naplněna hypotéza písmene a). Je zřejmé, že konkrétně pro žadatele je znemožnění jeho tvorby tím největším příkořím, které vůči němu může jeho vlast učinit. V současnosti píše knihu o nenávisti v turecké společnosti. V souladu s rozsudkem Soudního dvora EU ze dne 5. 9. 2012, Y a Z, C-71/11 a C-99/11, nelze po žadateli o udělení mezinárodní ochrany požadovat, aby předešel svému pronásledování v zemi původu tím, že se vzdá veřejných projevů svých politických názorů. Žalobce je tak se svou profesí spjat, že by se jednalo o zásah do jeho práva na nedotknutelnost lidské důstojnosti podle čl. 1 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 1 a 10 Listiny základních práv a svobod. Žalobce se domnívá, že jednotlivé dílčí ústrky vůči němu vcelku disponují azylově relevantní intenzitou. Žalobce je přesvědčen, že je v jeho případě dán azylový důvod dle § 12 písm. a) zákona o azylu.
9. Státní orgány Turecké republiky nejsou ochotny poskytnout žalobci dostatečnou ochranu před pronásledováním a jsou to právě ony, které odsuzují novináře a spisovatele v politických procesech. Žalovaný se nezabýval do hloubky tvrzením žalobce o jeho profesi, kontaktech a jeho celkovém společenském profilu. Žalobce poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 3 Azs 268/2005-59 ze dne 8. 2. 2006. Turecké státní úřady jsou ovládány příznivci AKP a v zemi jsou potlačována práva politické opozice a občanů s homosexuální orientací. V této souvislosti žalobce namítá nepřezkoumatelnost odůvodnění žalovaného.
10. Žalobce poskytl maximální součinnost žalovanému a věrohodně líčil všechny rozhodné skutečnosti, předkládal též důkazní prostředky. Žalovaný však tyto důkazy a též důkazy, které opatřil sám, použil toliko v neprospěch žalobce. Žalovaný tak jednal v přímém rozporu s ustanovením § 3 správního řádu.
11. Žalovaný relativizuje tvrzení žalobce o politické motivaci jeho propuštění z novin a obtíže při vydávání knih, respektive skutečnost, že žalobce ze strachu z pronásledování nepíše, kdy žalovaný uvádí, že žalobce svou tvorbou provokuje a v České republice by jednání žalobce vzbuzovalo stejný odpor jako v Turecku. Takovéto spekulace svědčí o

neobjektivnosti žalovaného a neposouzení individuálních okolností. Jedná se o nepřipustnou bagatelizaci tvrzení žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný odmítl přeložit zprávy o zemi původu předložené žalobcem s formálním odkazem na ekonomiku správního řízení. Žalobce tak byl zkrácen na svém právu být slyšen správním orgánem. Dále žalovaný uvedl, že žalobci nehrozí v zemi pronásledování, neboť dosud nebyl zatčen. Taková úvaha je k důvodu podle § 12 písm. b) azylového zákona nemístná a nelogická. Pokud by žalobce nemohl vycestovat ze země původu, či byl dokonce uvězněn, nebyla by jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany předmětem žádného správního řízení. Důvody pro udělení azylu je nutno posuzovat do budoucna.

12. Žalobce je homosexuální orientace. Bylo vůči němu použito fyzického násilí a státní orgány takovéto činy záměrně tolerují, přičemž i státní orgány samotné se na diskriminaci homosexuálů aktivně podílí. Na podkladě zpráv o zemi původu žalobce je zřejmé, že situace homosexuálů v Turecku je velmi špatná a dále se zhoršuje. Homosexualita nikdy nebyla v turecké společnosti pozitivně vnímána, nicméně s vládou Recepa Tayyipa Erdoğan se situace značně zhoršila. K tomu žalobce odkázal na článek z webu www.welt.de s názvem Der schwule Sohn in der muslimischen Familie. Sexuální orientace žadatele je též důvodem, proč se již nestýká se svými rodinnými příslušníky.
13. Žalobce byl nejméně dvakrát podroben fyzickému násilí z důvodu sexuální orientace, přičemž státní orgány takové jednání záměrně netrestají, byl vícekrát šikanózně obtěžován policií, a to nárazkami sexuálního podtextu, nebo mu bylo vyhrožováno excesivním použitím donucovacích prostředků. Příslušnost k LGBT menšině je v turecké společnosti terčem odsudku. Těmito jednáními bylo zasaženo do práv žadatele na respektování lidské důstojnosti podle čl. 10 odst. 1, práva na ochranu před neoprávněnými zásahy do rodinného a soukromého života podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a do práva na osobní bezpečnost podle čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Z výše uvedeného též vyplývá, že je dána přímá příčinná souvislost mezi pronásledováním a jeho důvody. Žalobce zmínil konkrétní incidenty proti němu, nerozumí tvrzení žalovaného, že toto nemá žádnou souvislost s azylově relevantními důvody.
14. Žalobce nesouhlasí s relativizací míry ponižujícího či nelidského zacházení. Ochrana proti němu je zakotvena v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, přičemž toto ustanovení má absolutní charakter a žalovaný nemá možnost zvažovat míru takového porušení. V tomto ohledu je rozhodnutí založeno na nesprávném právním posouzení a je nezákonné.
15. Žalobce dále namítá neaktuálnost zpráv o zemi původu. Bez aktuálních a přesných informací z různých zdrojů nelze zjistit, zda žalobce má odůvodněný strach z pronásledování nebo zda mu hrozí nebezpečí vážné újmy.
16. Žalobce byl několikrát podroben ponižujícímu zacházení jak od skupin obyvatelstva, tak i ze strany představitelů státní moci. Byl fyzicky napaden pro svou sexuální orientaci, ponižován policií diskriminačními kontrolami a setkával se s hrubými urážkami na sociálních sítích. Zásada non - refoulement má absolutní charakter a není vázána na žádné specifické důvody, tak jak tomu je u důvodů pro udělení azylu. Institut doplňkové ochrany je promítnutím zásady non-refoulement, která vyplývá zejména z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce odkazuje na rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. dubna 2005 ve věci stížnosti Shamayev a ostatní proti Gruzii a

Rusku č. 36378/02, § 335, ze dne 8. listopadu 2005 ve věci stížnosti Bader a Kanbor proti Švédsku č. 13284/04, § 41 a 42, a ze dne 28. února 2008 ve věci stížnosti Saadi proti Itálii č. 37201/06, § 125, a dále na rozsudek Soudního dvora Evropské unie Elgafaji, C-465/07, odst. 40 a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci stížnosti č. 4900/06. Z dostupných informací (např. <http://www.zeit.de/politik/ausland/2016-07/militaerputsch-tuerkei-ausreiseverbot-akademiker> Türkei verbietet Akademikern Auslandsaufenthalte) vyplývá, že akademikům, vědcům a intelektuálům je zamezováno v právu opustit vlastní stát. Žalobce má obavu, že i jemu jako vzdělanému člověku, autoru a novináři vážně hrozí tato vážná újma na jeho právech.

17. Žalobce se obává, že pokud by v jeho věci bylo správním orgánem rozhodnuto negativně a byl by mu do cestovního dokladu vyznačen výjezdní příkaz, podezřívaly by jej turecké úřady z nežádoucích kontaktů se zahraničím a pravděpodobně by mu cestovní pas odebraly. K tomu uvádí čl. 12 odst. 2 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, který stanoví, že každý může svobodně opustit každou zemi, i svou vlastní. Vyslovení zákazu vycestování má diskriminační charakter a je porušením čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce je též názoru, že je v zemi jeho původu porušováno jeho právo na ochranu rodinného a soukromého života. Žalovaný uvedl, že samotný fakt státní příslušnosti ke státu, jež porušuje právo podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nevede ke zjištění, že takové osobě hrozí nebezpečí vážné újmy. S tímto závěrem žalobce nesouhlasí s poukazem na svůj individuální azylový příběh. Informace Spolkového ministerstva zahraničních věcí (dostupné na https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/laender/tuerkei-node/tuerkeisicherheit/201962#content_0) hovoří o svévolném odepírání vstupu cizím státním příslušníkům na tureckých hraničních přechodech a svévolném odepírání vycestování jak tureckých, tak cizích státních občanů z území Turecka. Dochází ke smyšleným obviněním, která se mohou zakládat i na pouhém udání. Je též známo, že turecké úřady nerespektují základní procesní práva zadržovaných osob.
18. V doplněném podání žalobce uvedl, že žalovaný neshledal porušení čl. 17 Listiny základních práv a svobod. V této souvislosti žalobce namítá, že žalovaný dovodil, že žalobce budil kontroverzi volbou svých literárních témat a uvádí, že v jednání, jehož se mu jako reakce dostalo, je jakási paušální společenská nelibost, která je navíc dle správního orgánu přítomna v každé společnosti jako ukotvená morální norma. Takový závěr je dle žalobce naprosto neadekvátní, neboť podle čl. 17 Listiny se žalobce mohl dopouštět kontroverze ve volbě témat či jazyka. Z doložených zpráv o zemi původu je zjevné, že ostrou mediální cenzuru včetně policejních výsledků by jen s obtížemi bylo možné hodnotit jako snahu o ospravedlnění se složkám státu. Zprávy o Turecku se shodují na tom, že cenzura určitých témat či cenzura hlasů určitých okruhů osob (akademiků, novinářů, osob projevujících nesouhlas s vládnoucím režimem) je diktována politickým vedením země, a to naopak i přes masové protesty. K zásahům do svobodné spisovatelské a novinářské činnosti se vyjadřuje též česká pobočka renomované mezinárodní organizace PEN KLUB. Dále žalobce odkazuje na zprávu Organizace RSF - Reportéři bez hranic, k cenzuře v Turecku v aktuální analýze za rok 2018.
19. Ohledně incidentů fyzického napadení souvisejících s menšinovou sexuální orientací žalobce žalovaný uvedl, že šlo o jistě nemilé okolnosti, které mohou vyvstat fakticky na jakémkoli místě, ČR nevyjímaje. Proti tomu se žalobce ohrazuje. Po dobu života v České republice nikdy nebyl terčem obdobného jednání. Odkazuje také na dopis české organizace

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

zabývající se ochranou LGBT osob, Prague Pride. Žalobce se v zemi původu nemůže dovolat pomoci státních orgánů, které mají za úkol jednat v souladu s aktuálním politickým směřováním země, k tomu odkazuje na zprávy o zemi původu. Žalovaný reagoval na fotografii teologa kritizujícího Erdogana, jenž drží žalobcovu knihu a byl následně napaden na knižním veletrhu skupinou Islamistů. Účelem předložení fotografie bylo zejména poukázání na zřetelnou politickou angažovanost žalobce, a na skutečnost, že žalobcova politicky zabarvená díla jsou známá i mezi dalšími osobami kritizujícími Erdogana. Pokud si tedy uvedený teolog nechal zveřejnit fotografii s žalobcovým románem, nestalo se tomu bez jakéhokoli snadno patrného důvodu, ale právě pro politický obsah žalobcova románu. Není možné dovozovat, že by státní orgány neměly povědomí o jeho politickém smýšlení. Pokud žalovaný dovozuje postih příslušníků některých konkrétních profesí, není patrné, proč by žalobce neměl mezi takovou vymezenou skupinu patřit. Nesprávný je podle žalobce i závěr o absenci rizika jeho zatčení, a rovněž závěr, že nejsou známy případy neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří po návratu čelili znevýhodňování či diskriminaci. V Turecku probíhá konflikt. Žalobce si nemůže upravit pobyt jinak, neboť platí povinnost podání žádosti prostřednictvím ambasády v zemi původu. V případě, že by žadatel musel vycestovat zpět do Turecka, hrozí mu nejen nemožnost opakovaně vycestovat mimo Turecko, ale bezprostřední zatčení a věznění z důvodu jeho novinářské a spisovatelské činnosti a z důvodu jeho sexuální orientace.

20. Po volbách v Turecku v roce 2018 zvítězil a své prezidentské pravomoci zásadním způsobem posílil prezident Erdogan. Česká i zahraniční média se k volebnímu vítězství Erdogana vyjadřují velice skepticky, zejména s ohledem na dramatické posílení prezidentských pravomocí. Bezprostředně po volbách byl zatčen opoziční politik a spisovatel Eren Erderem, přičemž dle stanice BBC turecká média jako oficiální důvod zatčení uvádí terorismus. Žalobcova situace tedy zůstává stejná i po volbách a žalobce nepovažuje svůj návrat do Turecka za bezpečný, jestliže jeho politické kritické názory vůči turecké politické reprezentaci jsou veřejně známy a v Turecku je pronásledování LGBTI osob stále intenzivnější dle sdělení (informace české pobočky organizace Amnesty International o zatčení LGBTI aktivistů v Turecku za pokus organizovat pochod LGBTI osob a hrozí jim 3 roky vězení).
21. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. V oblasti dodržování lidských práv v různých oblastech života není v Turecku vše na požadované úrovni, avšak každou žádost o udělení mezinárodní ochrany je třeba posuzovat individuálně. Skutečnost, že odmítne nakladatel knihy na určité téma publikovat nebo požaduje napsání knihy na jiné téma, nelze považovat za pronásledování nebo diskriminaci ve smyslu § 12 zákona o azylu. Pokud žalobce není spokojen s postojem vydavatelů k jeho tvorbě, domnívá se žalovaný, že má možnost najít i vydavatele jiného. V souvislosti s vydáním knihy s názvem „Koncert děvky“ a další jeho knihy, měl nesrovnalosti s policií vydavatel, nikoli žalobce. Sám žalobce ze strany státní moci žádné problémy neměl. Dle přesvědčení žalovaného zde nejsou důvody dle § 14 zákona o azylu, žalobce žádné mimořádné okolnosti neuváděl. Drobný incident se soukromými osobami z roku 2002 kvůli vlasům obarveným na červenou, ani popisované chování policistů rovněž nelze považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, navíc se jedná o značný časový odstup. Propuštěn z redakce měl být již v roce 2006, což je již také značný časový odstup, přičemž zemi původu opustil až v roce 2017, proto tuto okolnost nelze považovat za důvod, který jej donutil k vycestování z Turecké republiky. Pokud se jedná o zmiňovanou homosexualitu, z informací o zemi

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

původu vyplývá, že sexuální styk osob stejného pohlaví je v Turecké republice legální již od roku 1858, ze strany státní moci k pronásledování homosexuálů nedochází. V případě potíží se soukromými osobami se žalobce může obrátit na turecké správní orgány země. Žalovaný se zabýval i současnou situací v Turecké republice ve vztahu k osobě žalobce, kdy tento zemi původu opustil bez problémů, a to déle než půl roku po údajném puči, což svědčí o tom, že turecké státní orgány o osobu žalobce nemají žádný zájem. Tuto situaci rovněž potvrzuje skutečnost, že v zemi původu žalobce nebyl zadržen policií ani obviněn, nebyl na tohoto vydán mezinárodní příkaz k zatčení. Proto tvrzené argumenty, že by žalobce mohl být po návratu do země původu stíhán, jsou pouze účelové, nedoložené spekulace žaloby.

22. Z obsahu spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:
23. K žádosti žalobce sdělil, že je ateista, liberální demokrat, není členem žádné politické strany. Je svobodný a bezdětný. Do ČR přiletěl v březnu 2017, s odchodem z vlasti mu pomohl jeden český novinář. Žalobce uvedl, že je spisovatel, již mu vyšlo 6 knih. V posledním románu popisuje mimo jiné události z Gézi Parku v Istanbulu. V Turecku byl nakladateli se svými knihami odmítán. Píše o všem, zejména o situaci Turků, kteří jsou v Turecku utlačováni pro svůj postoj k životu (homosexuálové, extravagantní lidé, atd.). Zná se s reportérem Českého rozhlasu, který od něj získával informace a publikoval je v ČR. Žalobce též uvedl, že by se chtěl v ČR učit češtině, ale nemá žádné finance, potřeboval by státní podporu.
24. Při pohovoru žalobce doplnil, že situaci v Gézi Parku popisuje ve svém posledním románu *Odporovat s láskou* z roku 2014, poté mu již nic nevyšlo. Měl nápady na další knihy, ale bylo mu řečeno, že mu knihy nevydají. Kontaktoval několik nakladatelství, avšak byla mu doporučena tématika, které by se měl věnovat. Na základě těchto doporučení si uvědomil, že je třeba publikovat knihy v cizině. K dotazu žalovaného, proč si žalobce myslí, že mu nechtějí vydat další knihu, uvedl, že je to pravděpodobně kvůli jeho poslední knize. I její vydání již bylo problematické. V několika vydavatelstvích mu ji zamítli, a poté bojoval za to, aby vyšla pod názvem, pod kterým skutečně následně vyšla. Požadovali po něm totiž změnu názvu, to ale žalobci nepřišlo vhodné. Požadovali, aby název nebyl provokativní. Žalobce je přesvědčen, že ten, kdo jeho knihu vydá, si zakládá na problém u státních složek. Před odjezdem z Turecka cítil značnou nesvobodu. V roce 2006 jej propustili z pozice novináře, psal proti straně AKP. Noviny, kde psal, byly nakloněny vládní politice, proto jej vyhodili. Je ateista a homosexuál, s tím měl ve vlasti problémy. Při demonstraci kurdských poslanců a událostech v Gézi parku byl zbit obuškem a bylo mu vyhrožováno. Byl rovněž na LGBT pochodu, který policie rozehnala. Pochody byly následně zakázány. Z demonstrace kurdských poslanců informoval českého novináře. Vězněn v Turecku nebyl. Ohledně své sexuální orientace zmínil dva konkrétní problémy, které zaznamenal. V roce 2002 se zapsal na univerzitu a měl v té době vlasy obarvené načerveno, cestou jej tehdy napadli tři muži, kdy jeden jej přetáhl páskem. Následně žalobce utekl. Ve druhém případě byl na shromáždění homosexuálů, kde se setkal s policistou, který verbálně naznačoval ránu obuškem. Žalobce dále zmínil článek z novin, který se zabývá homosexualitou. Píše se v něm o jeho knize *Koncert děvky* a jeho další knize. Na základě toho měl být vyslýchán policií a knihy měly vyjít pod jiným názvem. K tomu žalobce sdělil, že osobně vyslýchán nebyl, avšak jeho vydavatel musel jít ohledně toho na policii podat vysvětlení. Společenské mínění o homosexuálech je negativní. Při

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

návratu do vlasti se obává, že by nemohl psát, o čem by chtěl. K dotazu žalovaného, zda to nemůže být tak, že žalobci vydavatelé navrhuji jiná témata z obchodních důvodů, uvedl, že si to nemyslí. Mají podle něj spíše obavy, že by mohli způsobit kontroverzi. Puč byl v zemi dle žalobce vykonstruován vládnoucí stranou AKP a Erdoganem.

25. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 s. ř. s. napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
26. Soud vyšel v dané věci z následujících právních předpisů:
27. Podle § 4 odst. 4 zákona o azylu se *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
28. Podle § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
29. Podle § 14 zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodného zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
30. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
31. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
32. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu *pronásledováním se rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*
33. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou*

část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

34. Podle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod *nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Podle čl. 10 odst. 1 Úmluvy má každý právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice.*
35. Žalovaný se zabýval nejprve tím, zdali by žalobci mohlo ve vlasti hrozit pronásledování, a zda by mohl být dán některý z důvodů pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Stěžejní žalobní námitkou ohledně tohoto posouzení je, že žalovaný se dostatečně nezabýval tím, zda žalobci v případě návratu do vlasti hrozí nebezpečí pronásledování v souvislosti se skutečností, že pracoval jako novinář, stále je aktivním spisovatelem s kritickým pohledem na aktuální politickou situaci, nehledě k jeho sexuální orientaci.
36. Při posouzení politické a bezpečnostní situace v zemi původu žalobce a tamního stavu dodržování lidských práv vycházel žalovaný z materiálů, které uvedl na straně 4 napadeného rozhodnutí. Konkrétně žalovaný vyšel z výpovědi žalobce a jím doložených materiálů, dále z informací, které si obstaral: EASO, Zpráva o zemi původu – Turecko, listopad 2016; ACR, Zpráva o zemi původu – Turecko, leden 2017; Informace Amnesty International 2017 – Turecko, zpráva o zemi, leden 2017; Informace Human Rights Watch 2017 – Turecko, zpráva o zemi, únor 2017; Informace MV Velké Británie – Turecko, Sexuální orientace a genderová identita, červen 2017; Informace MZV ČR č. j. 118005/2016-LPTP ze dne 7. 11. 2016.
37. Žalovaný dále uvedl, že přihlédl k materiálům doloženým žadatelem, kdy ovšem z důvodu hospodárnosti řízení si nenechal předmětné texty v anglickém a tureckém jazyce přeložit, neboť žalobce o jejich obsahu sám mluví a o situaci v Turecku je žalovaný obeznámen z vlastních zdrojů.
38. Povinností žalovaného zejména bylo, aby se zabýval obsahem jím opatřených podkladů o stavu dodržování lidských práv v Turecku, a následně tato zjištění dal do kontextu individuálního případu žalobce. Pokud jde o zjištění vyplývající z podkladů, soud konstatuje, že žalovaný tyto podklady v odůvodnění rozhodnutí adekvátně nezohlednil ve smyslu posouzení otázky možného pronásledování žalobce v souvislosti s tvorbou v případě jeho návratu a pokračování předchozí činnosti. Přitom ze zpráv o zemi původu je zřejmé, že v oblasti svobody projevu je v Turecku neuspokojivá.
39. Z Informace Human Rights Watch mimo jiné vyplývá, že v Turecku byly zřejmé snahy vlády o umlčení kritiky sdělovacích prostředků a zkoumání vládní politiky, kdy tyto měly pět hlavních směrů, mezi které patří stíhání a věznění novinářů, ovládnutí mediálních společností, odstranění kritizujících televizních stanic z hlavní satelitní distribuční platformy vlastněné státem a jejich zrušení, fyzické útoky a výhrůžky novinářům a vládní tlak na sdělovací prostředky za účelem ukončení spolupráce s kritickými novináři a zrušení jejich novinářského oprávnění. Při pokusu o převrat vláda zrušila svým výnosem přes 160 sdělovacích prostředků. Počet novinářů, kteří byli ve vyšetřovací vazbě kvůli svému psaní a novinářským aktivitám, vzrostl v polovině listopadu na 144 osob, čímž se Turecko stalo opětovně prvním na světě ve věznění novinářů.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

40. Z Informace Amnesty International mimo jiné plyne, že svoboda projevu se během roku ostře zhoršila. Po vyhlášení výjimečného stavu bylo 118 novinářů vzato do vyšetřovací vazby a 184 médií svévolně a nastalo uzavřeno na základě exekutivních dekretů, které vedly k vážnému omezení opozičních médií. Lidé vyjadřující nesouhlas, zejména s ohledem na kurdské záležitosti, byli vystaveni výhrůžkám násilí a trestního stíhání. Vzrostla též cenzura internetu.
41. Z Informace EASO vyplývá, že podle Reportérů bez hranic jsou turecké sdělovací prostředky pod tlakem. Novináři hovoří o šikaně a jsou omezována témata, kterými se mohou zabývat. Podle OBSE je svoboda sdělovacích prostředků omezená, kdy referují o politice a volbách. Kritizovat vládnoucí stranu je obzvláště obtížné, tím se sdělovací prostředky a novináři vystavují tlaku a zastrasování.
42. Žalobce při pohovoru uvedl, že je spisovatelem a žalovanému ozřejmil důvody odchodu ze země původu, kdy tento odůvodnil zejména tím, že v Turecku jen obtížně publikuje své knihy, nakladatelství jej odmítají, a byl by tak fakticky v případě návratu nucen psát o jiných tématech, než by chtěl, kdo vydá jeho knihu, říká si o potíže.
43. Žalovaný uvedl, že původcem pronásledování se rozumí zejména státní orgány daného státu, v jistých případech jimi mohou být i soukromé osoby, a sice tehdy, pokud se prokáže, že státní struktury toto jednání trpí či dokonce podporují, nebo též tehdy, jestliže tyto státní orgány nejsou schopné poskytnout dotyčnému náležitou ochranu. Odůvodněný strach z pronásledování v sobě zahrnuje jednak prvek subjektivní v podobě strachu, a jednak prvek objektivní, kdy daný stav je zapříčiněn objektivní situací.
44. Žalovaný uvedl, že žalobci bylo bráněno v Turecku publikovat knihy, avšak sám sdělil, že od roku 2013 se již žádnou knihu vydat nepokusil. Kniha, kde byl problém ohledně jejího názvu, nakonec vyšla pod názvem, který si žalobce přál (Odporovat s láskou). Obtíže s její propagací žalovaný spojuje s konkurenčním bojem jednotlivých nakladatelů, ten je podle něj standardem i například v ČR. Stejně tak je samozřejmé, že si jednotlivá nakladatelství vybírají spisovatele s tématy, jejichž knihy se stanou rentabilní a přinesou jim zisk. Žalovaný označil jako neadekvátní závěr žalobce, že mu bylo doporučeno psát na jiná témata. Dle žalovaného je evidentní, že žalobce se zabývá krajně kontroverzními a okrajovými tématy, které mohou vzbuzovat pohoršení a kontroverzi. Podle žalovaného taková témata mohou být sice zajímavá, ale nerentabilní, a není proto divu, že nakladatelství mohou po žalobci požadovat změnu názvu knihy či tvorbu na jiné téma.
45. Podle žalovaného je sporné tvrzení žadatele o tom, že s ním byl v roce 2006 ukončen pracovní poměr. Žalovaný je názoru, že žalobce i po této době dále publikoval a mimo jiné s ním byl v roce 2014 otištěn článek v novinách, kde byla propagována jeho kniha. Ačkoli tedy hovoří o potížích při publikaci knihy *Odporovat s láskou*, sám doložil článek z novin, kde je kniha podporována. Ohledně zmiňovaného názvu knihy *Koncert děvky* žalovaný konstatoval, že tento by vzbudil kontroverzi i v ČR, je proto dle žalovaného pochopitelné, že se žalobcův nakladatel musel jít ospravedlnit složkám státu. Žalovaný zde neshledal porušení čl. 17 Listiny základních práv a svobod, neboť podle něj i v nejliberálnějších zemích existují jisté mantinely, za něž je již nevhodné jít.
46. K tomu soud uvádí, že z citovaných zpráv a informací je evidentní, že situace novinářů není v Turecku ideální, a naopak tamní stav, pokud jde o svobodu projevu, se spíše zhoršuje, přičemž dochází například k věznění novinářů či zestátnění médií. Informace dostupné z uvedených zpráv jsou plně konzistentní a navzájem se doplňují. Žalovaný

ohledně toho uvedl, že žalobce dle něj v případě návratu nebude čelit adresnému pronásledování. K informaci o zadržených novinářích uvedl, že se jedná o vysoké představitele novinářské branže, u kterých panuje podezření na napojení na puč z roku 2016, u žalobce toto dáno není, jestliže bez problémů v roce 2017 z Turecka vycestoval.

47. Z tvrzení žalobce sice nevyplynulo, že by byl přímo osobně ze strany státních orgánů pronásledován, kdy žalovaný na základě toho uvedl, že neshledal flagrantní porušení práv, avšak soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 343/2018 – 28 ze dne 27. 8. 2019, podle kterého: *„[H]odnocení žalovaného je závažící nejen pohledem platného práva, ale i pohledem zkušenosti řady osob nepohodlných režimu panujícímu v Československu v období nesvobody. Při vědomí této historické zkušenosti je s podivem, že žalovaný označil varování, jichž se stěžovateli dostalo ze strany policie a prokuratury za „nic flagrantního“, kladl stěžovateli k tíži, že „nedovedl vysvětlit, proč ho policie roku 2016 nezadržela, když o něj měla takový zájem, jak se snaží řečený navodit“, a zpochybňoval tvrzení stěžovatele, podle kterého policie slíbila jeho otci, že pokud se stěžovatel vrátí zpět do Ázerbájdžánu, nabídnou mu spolupráci, tím, že nesdělil „důvody, proč by to policie jeho vlastní měla dělat“ (...) „Dále žalovaný pochybil tím, že v jeho rozhodnutí chybí jakékoliv úvahy z hlediska hodnocení přiměřené pravděpodobnosti pronásledování. Tento důkazní standard bylo třeba uplatnit z hlediska posouzení podmínek § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť důvody uváděné stěžovatelem lze nepochybně podřadit pod „zastávání určitých politických názorů“ (srov. zejména obsah článků publikovaných stěžovatelem shrnutý v bodu [33]). Úkolem žalovaného proto bylo posoudit, zda je přiměřené pravděpodobné, že by byl stěžovatel po případném návratu do země původu pronásledován z důvodu zastávání určitých politických názorů. Tuto úvahu však žalovaný vůbec neprovedl a nevysvětlil, proč nepovažuje stěžovatelem tvrzené události a jeho obavy z možných následků po jeho návratu ve světle zpráv o zemi původu ani za přiměřené pravděpodobné.“*
48. Lze se ztotožnit s úvahou žalovaného, že časová prodleva mezi tvrzeným propuštěním z redakce a opuštěním země, aniž by po tuto dobu represivní složky vůči žalobci jakkoli zasáhly, neprokazuje, že by byl žalobce v zemi původu pronásledován. Neochotu vydat jeho knihy, byť by byla projevem autocenzury vyvolané státní mocí, nelze považovat za nelidské či ponižující zacházení anebo trest ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Bez ohledu na sebevíc intenzivně pociťovanou újmu žadatele, nelze omezení svobody projevu života politického i uměleckého (kdy ve tvorbě žalobce je zjevně i celospolečenský a tedy i politický přesah) bez dalšího považovat za pronásledování či odůvodnění strach z pronásledování podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu. Hodnocení žalobce o tom, že společenská kontroverze nemusí být příjmově udržitelná, je příliš zjednodušující úvahou žalovaného. Žalovaný je povinen posoudit míru útlaču tvrzeného žadatelem, jestliže omezení projevu na poli uměleckém, ale i politickém má azylovou relevanci pouze tehdy, je-li přítomna reálná hrozba ve formě omezení osobní svobody, zdraví či života žadatele nebo osob mu blízkých. Pouze v takovém případě se jedná o pronásledování podle zákona o azylu. Institut mezinárodní ochrany je třeba vnímat jako skutečně výjimečný prostředek, kterým je možné v mimořádných případech zajistit pomoc lidem z oblastí, kde hrozí porušování jejich práv ve smyslu mezinárodních konvencí. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94: *„[a]zylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Jak je patrné, zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území České republiky či jako možnost získat zde*

pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v České republice, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na "složitost mechanismů", které tento upravuje.“ Předmětem mezinárodní ochrany není právo na lepší život, nýbrž na právo žít v zemi, kde žadateli nehrozí újma na životě, zdraví či osobní svobody jen kvůli tomu jak vypadá, co si myslí a jak se projevuje, pokud takový standard mu není umožněn v zemi původu.

49. Žalovaný připouští, že některé konkrétní osoby mohou mít v Turecku potíže, pokud jde o svobodu projevu, avšak žalobce podle něj do takové skupiny nepatří. Z jím opatřených zpráv však vyplývá, že svoboda projevu v Turecku je, zejména pokud se týká možnosti vyjadřovat se k politickým otázkám, celkově špatná. Žalovaný sice nepovažuje žalobce za osobu, která by mohla být ohrožena pronásledováním, ale na druhou stranu uvádí, že žalobce i po roce 2006 publikoval, přičemž o něm v roce 2014 měl vyjít článek v novinách, kde byla propagována jeho kniha. Dle tohoto konstatování je zřejmé, že žalovaný nepovažuje žalobce za zcela neznámého spisovatele. Pokud by přitom platilo, že žalobce je spisovatel či novinář, přičemž je známý především pro svou kontroverzi a odkaz na politické události, nelze vyloučit, že by se státní orgány mohly na žalobce v budoucnu zaměřit. Žalovaný dostatečně neodůvodnil, z jakého důvodu se domnívá, že žalobci pronásledování za jeho tvorbu nehrozí, pokud by setrval u svých témat.
50. Jakkoli nelze vyloučit, že volba témat žalobce může mít vliv na ekonomický úspěch či neúspěch jeho knih, jak opakovaně vyzdvihuje žalovaný, není tato otázka, pokud jde o zkoumání možného pronásledování žalobce, relevantní. Úvahy žalovaného o konkurenčním „boji“ mezi nakladatelstvími a doporučením se zaměřit na rentabilnější témata svědčí o nedostatečném zohlednění poměrů v Turecku.
51. Žalobce opakovaně uváděl, že v Turecku může pouze obtížně psát o věcech, o kterých by chtěl, přičemž soud má za to, že tvrzení žalobce jsou v tomto směru konzistentní a zapadají do sebe. Žalobce zmínil konkrétně problémy s vydáním jeho posledního románu *Odporovat s láskou*, kdy po něm byla požadována změna názvu z důvodu, že jím zvolený název knihy byl příliš provokativní. Žalobce přitom název zvolil právě proto, aby upozornil na osudy účastníků tehdejších demonstrací. Žalobce také uvedl, že měl nápady na další knihy, avšak ty nerealizoval, neboť by mu nebyly vydány. K problematickému názvu knihy *„Koncert děvky“* žalobce uvedl, že se jeho vydavatel měl dostavit na policii k podání vysvětlení, což žalovaný vyhodnotil jako pochopitelný důsledek s odkazem na to, že takový název by mohl vzbudit nevoli i v ČR. Soud se však ztotožňuje s žalobcem, že žalovaný toto adekvátně neposoudil. Žalovaný uvedl, že s ohledem na témata, o nichž žalobce píše, považuje za normální, pokud je ten, který jej vydá, následně předvolán ke státním orgánům. Soud však je naopak názoru, že skutečnost, že jsou témata knih žalobce kontroverzní, nemůže být sama o sobě důvodem pro závěr, že by právě z tohoto důvodu bylo nutné, aby se žalobce za své dílo měl jakkoli jakýmkoli státním orgánům povinnost ospravedlňovat.
52. Z odůvodnění žalovaného lze nepřímou vyčíst, že si žalobce svou situaci zapříčiňuje sám volbou tematiky svých knih a jejich provokativních názvů. Podle této logiky by mohl žalobce fakticky v Turecku zabránit svému případnému pronásledování a potíží tak, že by nadále nepublikoval na jím volená témata a vystupoval méně kontroverzně. Takový závěr by však byl v rozporu se smyslem § 12 zákona o azylu, který umožňuje chránit právě žadatele, kteří by mohli být v zemi původu postiženi za uplatňování mimo jiné svých

politických názorů, neboť pokud by žalobce své názory nevyjadřoval, pak by za ně ani nemohl být pronásledován, a nebylo by tedy třeba mu poskytovat jakoukoli ochranu.

53. V této souvislosti lze zmínit rozsudek Soudního dvora ze dne 5. 9. 2012, ve spojených věcech C-71/11 a C-99/11, Bundesrepublik Deutschland proti Y a Z, na který odkazuje žalobce, a který se týká náboženské svobody, kdy podle něj při individuálním posuzování žádosti směřující k získání statusu uprchlíka vnitrostátní orgány od žadatele o azyl nemohou důvodně očekávat, že se vzdá náboženských aktů. Současně lze uvést rozsudek ze dne 7. 11. 2013 ve spojených věcech Minister voor Immigratie en Asiel proti X (C-199/12) a Y (C-200/12) a Z proti Minister voor Immigratie en Asiel (C-201/12), kde soud uvedl, že při posuzování žádosti o přiznání statusu uprchlíka nemohou příslušné orgány rozumně očekávat, že žadatel o azyl bude v zemi původu svou homosexualitu skrývat nebo si bude při projevu sexuální orientace počínat se zdrženlivostí, aby se vyhnul riziku pronásledování.
54. Žalovaný dostatečně nezkoumal, zdali je zajištěna dostatečná ochrana ze strany státních orgánů Turecka, pokud jde o sexuální orientaci žalobce. Žalobce zmínil dva konkrétní incidenty, kdy měl ohledně své homosexuality problémy. V jednom případě měl být napaden neznámými muži, kdy se mu podařilo utéci, a ve druhém případě měl čelit verbálnímu náznaku výhrůžky použitím obušku policistou. Žalovaný k tomu uvedl, že oba z těchto incidentů by se mohly žalobci stát i kdekoli jinde včetně ČR. Ohledně postavení LGBT menšiny žalovaný uvedl, že toto nedosahuje otevřenosti, která je příznačná pro evropskou a americkou společnost, zároveň ale není vystupňováno do intenzity pronásledování či vážné újmy. Sexuální styk osob stejného pohlaví je v Turecku legální od roku 1858, a pokud osoby menšinové sexuální orientace zažijí diskriminaci, pak k tomu dochází v kontextu situace, do které se dostanou, obdobně jako například právě žalobce. Dále žalovaný odkázal na konkrétní závěry vyplývající ze zprávy MV Velké Británie o Turecku a zprávy EASO.
55. Konkrétně Informace MV Velké Británie uvádí, že: *„[o]becně není úroveň diskriminace taková, že by dosáhla vysoké úrovně perzekucního nebo jinak nelidského nebo ponižujícího zacházení. Osobní okolnosti mohou nicméně vystavit LGBT osoby hrozbě ze strany nestátních aktérů.“* K tomu je však třeba dodat, co žalovaný naopak pominul, a sice, že z dané zprávy rovněž plyne, že: *„[s]tátní ochrana je pravděpodobně omezená, protože existují nedostatky v tom, jakým způsobem jsou tyto trestné činy vyšetřovány a trestně stíhány.“* Rovněž ze zprávy EASO vyplývá mimo jiné, že: *„[n]avzdory nediskriminačnímu legislativnímu rámci různé zdroje hovoří o obroženosti LGBTI osob v Turecku a dokumentují používání nenávislného slovního projevu vůči těmto osobám, nedostatečnou výslovnou právní ochranu, diskriminaci, zastrašování, policejní šikanování a násilné trestné činy vůči LGBT osobám.“* Dále tato zpráva uvádí, že: *„[v] červnu 2015 poprvé od doby (rok 2003), kdy začal být pořád každoroční pochod hrdosti LGBT v Istanbulu, státní orgány násilně zasáhly a použily proti účastníkům pochodu nepřiměřenou sílu.“* Ze zprávy dále plyne, že v roce 2016 turecké státní orgány tyto pochody zakázaly, aby chránily „bezpečnost a veřejný pořádek“, přičemž když se navzdory tomu shromáždily desítky demonstrantů, byli rozehnáni policií.
56. Na základě uvedeného nelze přehlédnout, že žalovaný k analýze podkladů přistoupil selektivně s tím, že pominul informace, které nasvědčují tomu, že ochrana žalobce v zemi původu, pokud jde o jeho příslušnost k sexuální menšině, není dostačující.

57. Dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. například usnesení č. j. 5 Azs 7/2019 – 36 ze dne 10. 10. 2019) soukromé osoby mohou být původci jak pronásledování (§ 12 zákona o azylu), tak vážné újmy (§ 14a zákona o azylu). Z judikatury Nejvyššího správního soudu rovněž vyplývá, že pokud je to možné, je třeba, aby se žadatel primárně obracel v případě pronásledování na státní orgány země původu. Soudu je též známo, že je to žadatel, kdo nese důkazní břemeno ohledně nedostupnosti či nedostatečnosti ochrany v zemi původu. Avšak k tomu je třeba uvést, že žalobce zmínil konkrétní incidenty a vyjádřil se i ohledně celkově špatné situace komunity LGBT v Turecku.
58. Na tomto místě soud předně připomíná, že *„není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57). Správní orgán rozhodující ve věci mezinárodní ochrany musí podle závěrů vyslovených v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 – 74, při osobních pohovorech postupovat tak, aby žadateli o udělení mezinárodní ochrany umožnil předložit v úplnosti důvody své žádosti (§ 23 zákona o azylu).
59. Podstatnou otázkou je, nakolik je žalobci v zemi zajištěna náležitá ochrana ze strany státních orgánů v případě, že by mělo dojít k naplnění jeho obav z případných dalších incidentů. Na základě informací z citovaných zpráv přitom nelze bez dalšího tvrdit, že by státní orgány situaci žadatele nepodcenily, pokud by se vůbec případnými dalšími problémy zabývaly. Žalovaný dostatečně nepostavil najisto, jaká je skutečně úroveň ochrany práv komunity LGBT v zemi. Z informace, že státní ochrana je pravděpodobně omezená, je přitom zřejmé, že by zkoumání možného pronásledování žalobce z tohoto důvodu, vyžadovalo podrobnější zkoumání. Žalovaný si mohl například opatřit další informace týkající se konkrétně této problematiky. Nebylo možné bez pochybností uzavřít, že obavy žalobce nemají oporu v objektivních poměrech, pokud zde jsou pochybnosti o efektivní státní ochraně. Ohledně podkladů je třeba, aby odpovídaly požadavkům § 23c písm. c) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud ve vztahu ke shromážděným podkladům v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 – 81 uvedl: *„při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné.“*
60. Ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Turecka a situací občanů Turecka po jejich návratu po dlouhodobém pobytu v zahraničí pojednává Informace MZV ČR č. j. 118005/2016-LPTP ze dne 7. 11. 2016. Na základě této zprávy nejsou známy konkrétní znevýhodnění či diskriminace neúspěšných žadatelů. Kritická není ani situace občanů Turecka, kteří se navrací po dlouhodobém pobytu ze zahraničí, vyjma případů, kdy se dotyční během pobytu v zahraničí politicky angažovali. Tyto osoby mohou být trestně stíhány, pokud podporovaly organizace, které jsou v Turecku zakázány, nebo se dopustily činů, které jsou definovány v tureckém právu jako trestné. Žalovaný se s těmito případnými problémy žalobce vypořádal na straně 11 rozhodnutí.
61. Žalovaný neshledal ani azylový důvod dle § 14 zákona o azylu, neboť v případě žalobce nenalezl žádný důvod zvláštního zřetele hodný. Konstatoval, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou osobou, která je schopna si zajistit své životní potřeby prací. Žalovaný též nedovodil, že by žalobci mohlo ve vlasti hrozit nebezpečí vážné újmy. Ohledně

možnosti udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu žalovaný uvedl, že trest smrti byl v Turecku zrušen. Žalovaný dále uvedl, že neshledal ani možnost udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. K tomu opětovně odkázal na Informaci MV Velké Británie Turecko, Sexuální orientace a genderová identita, dle které postavení komunity LGBT nedosahuje hrozby skutečného nebezpečí a vážné újmy na území Turecké republiky, přičemž tomu tak není ani v případě žalobce. Žalovaný též uvedl, že není důvod se domnívat, že by žalobce měl čelit ve vlasti nelidskému, ponižujícímu zacházení či trestu z důvodu jeho novinářské či publikační činnosti. V zemi neprobíhá ani ozbrojený konflikt, který by odůvodnil udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a vycestování žalobce nebylo shledáno v rozporu s mezinárodními závazky ČR dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu. Žalovaný neudělil žalobci ani azyl dle § 13 zákona o azylu, ani doplňkovou ochranu dle § 14b zákona o azylu.

62. V posuzované věci není rozhodné, zda státní orgány žalobce ve vlasti již pronásledovaly, ale zda je přítomna takováto hrozba v případě jeho návratu, což nelze vyloučit pouhým odkazem na stav před odjezdem žalobce z Turecka. Situace v Turecku se vyvíjí nikoli demokratickým směrem, a proto bylo na žalovaném, aby přesvědčivě vyloučil obavy žalobce z jeho návratu do země původu, neboť jeho azylový příběh má reálné základy, je osobou LGBT a veřejně projevuje své kritické názory na situaci v Turecku. Závěry žalovaného o tom, že k útoku může dojít kdekoli a že s volbou kontroverzních témat je spjat obvykle neúspěch soud považuje za příliš zjednodušující. Bylo na žalovaném, aby přesvědčivě vyložil, zda žalobci v případě návratu hrozí újma na zdraví, životu či omezení osobní svobody a to jak obecně ve smyslu nakládání s kritiky společenského dění a osobami se veřejně hlásícími k LGBT. Pokud nově zjištěné podklady povedou ke zjištění, že takové osoby jsou předmětem pronásledování v zemi původu, posoudí, zda žalobce by mohl být předmětem takového zájmu, nebo se pronásledování omezuje pouze na významné kritiky s vazbou na náboženské nebo národnostní skupiny. V rozhodnutí žalovaného absentuje úvaha o tom, zda je žalobce pro represivní orgány Turecka „viditelnou“ osobou, což lze určit pouze zjištěním rozsahu činnosti žadatele o azyl a činnosti represivních složek v zemi původu. V této souvislosti žalobce v průběhu soudního předložil rozhodnutí Smírčího trestního soudu v Ankaře o zablokování příspěvků různých autorů na Twitteru, mezi nimž byl i příspěvek žalobce, kterým sdílel karikaturu tureckého prezidenta Erdogana v časopise Charlie Hebdo, z čehož je patrné, že žalobce je pro tureckou státní moc viditelný, že jeho projevy vůči státní moci represivní složky monitorují a hodlají jim zabránit. Proto nelze žalobce považovat jen za bývalého novináře a po tvůrčí stránce vyhořelého spisovatele, který se věnoval kontroverzním tématům. Skutečnost, že stát omezuje nebo hodlá omezit sociální sítě, je silnou indicií o porušování lidských práv a svobod. Pokud tak činí dle právní úpravy zemi původu, která žadateli o mezinárodní ochranu umožňuje účinnou (skutečnou) obranu, nelze považovat nepřiměřený zásah do obsahu sociálních sítí obsahující kritické politické projevy za pronásledování ve smyslu azylového zákona. Soud má za to, že žalovaným shromážděné podklady o situaci v Turecku jsou nedostatečné, nereflexují dostatečně vývoj v Turecku a to z důvodu obousměrné jednostrannosti. Složitost společenského uspořádání v Turecku prokazuje žalobcem tvrzené stíhání studentů za účast Pride pochodu. Pokud jsou účastníci pokojného Pride pochodu rozehnáni policií za užití intenzivních donucovacích prostředků jako je slzný plyn a plastové projektily, aby následně bylo proti nim vedeno účelové trestní řízení, lze mít důvodné pochybnosti o absenci pronásledování osob LGBT+ komunity v Turecku. Oproti tomu však soud vlastním šetřením našel sdělení Amnesty International

ze dne 6. 10. 2021, ze které vyplývá, že účastníci Pride pochodu v kampusu školy, studenti Melike a Özgür, byli zproštěni viny. Z daného je patrné, že Turecko je nutné hodnotit komplexně se zřetelem k vývoji společnosti i struktury státu, zde zejména se znalostí vývoje justice, její (ne)závislosti (viz. zprávy Evropského parlamentu P9-TA(2021)0028, A8-0091/2019). Taktéž nelze ignorovat případy zneužití trestního práva k zastrašování občanské společnosti a opozičních hlasů (viz. rozsudek ESLP ve věci tureckého novináře Denize Yücela ze dne 25. 1. 2022).

63. Podle § 22 odst. 1 zákona o azylu má účastník řízení *ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce je účastník řízení povinen předkládat v originálním znění a současně v překladu do jazyka českého; to neplatí, jde-li o písemnost vyhotovenou v jazyce, v němž se vede řízení podle věty první, nebo pokud ministerstvo takový překlad nevyžaduje.* Nebylo tak povinností žalovaného si opatřit překlad žalobcem předložených listin. Pokud však žalovaný hodnotí azylovou relevantnost předložených listin v cizím jazyce bez překladu, je povinen v rámci jejich hodnocení v odůvodnění rozhodnutí uvést jejich základní obsah. Nelze se s cizojazyčnými podklady vypořádat obecnou argumentací o neprokázání tvrzené újmy, neboť takové obecné závěry žalovaného vylučuje účinnou obranu žadatele a tím i soudní přezkum soudem, neboť nelze posoudit, zda žalovaný skutečně provedl předklad listin v jazyce tureckém. Přesto soud dané pochybení nepovažuje za natolik závažné, aby mohlo vést ke zrušení rozhodnutí, neboť bylo na žalobci, aby obstaral překlad, ale zejména se jedná o podklady z roku 2006, tedy doby nikoli rozhodné ve směru posouzení pronásledování. A zároveň je zjevné, že se týkají tvorby žalobce, kterou žalovaný nijak nezpochybnil. Ostatně ani žaloba netvrdí, v čem konkrétně měl obsah nepřeložených podkladů být rozhodující pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí.
64. Žalobní námitku o zásahu do jeho práva volného pobytu (vycestovat z Turecka) soud nepovažuje za důvodnou, neboť omezení práva vycestovat ze země původu není bez dalšího pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Shodně jako porušení svobody projevu (cenzura, autocenzura nakladatelství a jiných médií) není bez dalšího pronásledováním podle zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice, neboť i zde uvedená diskriminační opatření se musí promítnout do práva na život, zdraví a osobní svobody nebo mít takový potenciál, tedy být zásahem o určité intenzitě (*svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv*). Právo svobodně tvořit a svá díla šířit je součástí práva na svobodu projevu (čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), avšak pouhé omezení takového práva, aniž by s omezením bylo spojeno nebezpečí újmy na životě, zdraví a osobní svobody obvykle nebude azylově relevantní. Žalobce byl propuštěn ze zaměstnání v roce 2006, přesto byl schopen jiné obživy i omezené umělecké tvorby, jeho politické i umělecké projevy tak nevedly k ohrožení života, zdraví ani osobní svobody, tedy k pronásledování. Incidenty spojené s jeho sexuální orientací soud nebyly natolik intenzivní a systematické, aby bylo možné konstatovat, že se nejedná o exces, nýbrž o státem tolerovaný či podporovaný stav. Skutečnost, že žalobce vycestoval i po pokusu o převrat v roce 2016 nesvědčí o zájmu represivních orgánů o žalobce, shodně jako absence jakéhokoli aktivního útoku vůči žalobci (kromě tvrzeného zásahu policie na demonstraci, jež však nebyla vůči žalobci adresná, nebyl to atak vůči žalobci, nýbrž vůči účastníkovi demonstrace). Žalobce však dané namítal v rozsahu již azylově relevantní kumulace ústrků (srovnej NSS ve smyslu čj. 6 Azs 4/2012 – 67), se kterou se žalovaný nijak nevypořádal a pouze selektivně přistoupil k hodnocení jednotlivých dílčích zásahů do práv žalobce, aniž by je hodnotil v jejich vzájemné

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

provázanosti se zřetelem na vývoj v zemi původu. Žalovaný neuvedl adekvátní úvahy o tom, nakolik je (ne)pravděpodobné, že by mohl být žalobce v případě návratu do Turecka pronásledován za své politické názory, které vyjadřuje prostřednictvím své tvorby. Soudem vytknutá nepřesvědčivost úvah žalovaného zejména neobstojí ve světle nově zjištěných následků sdílení karikatury prezidenta Erdogana žalobcem. Sdílení karikatury se jeví jako pokračování názorů žalobce, nikoli jako snaha vstoupit do postavení uprchlíka *sur place*. Soud nepřiznal žalobci mezinárodní ochranu podle čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, neboť v soudním řízení nebyl dostatečně zjištěn rozhodný aktuální stav o zemi původu žalobce. Soud může přiznat mezinárodní ochranu podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice pouze tehdy, pokud podklady azylového řízení ve spojitosti s obsahem žaloby nebo i nově předložených důkazů zakládají azylově relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Je nutné rozlišit případy, kdy soud ruší rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost rozhodnutí, které spadá do nesprávného skutkového nebo právního posouzení rozhodných okolností natolik, že mezinárodní ochrana měla být žalobci udělena, od případů zrušení rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost (nepřesvědčivost) nebo nedostatečně zjištěný skutkový stav, nehledě ke změně poměrů v zemi původu žadatele, ke které došlo od doby rozhodování žalovaného.

65. Žalobní tvrzení o porušení práva na rodinný život žalobce nijak nespecifikoval, naopak uvedl, že z důvodu své sexuální orientace se nestýká se svou rodinou, proto je námitka nedůvodná. Je na žalobci, aby tvrdil rozhodné skutečnosti.
66. Z důvodů shora uvedených soud postupoval podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a žalobou napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení, a to pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a pro nedostatečně zjištěný skutkový stav o zemi původu (§ 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s.). V novém rozhodnutí se bude žalovaný zabývat individuální situací žalobce, přičemž se zaměří zejména na zjištění, nakolik je přiměřeně pravděpodobné, že by žalobci v případě návratu do Turecka hrozilo pronásledování z důvodu jeho kritiky státní moci a příslušnosti k LGBT, a dále zda je v jeho případě skutečně zaručena reálná ochrana ze strany státních orgánů, pokud by se na ně obrátil o pomoc, pokud jde o případné další potíže související s jeho sexuální orientací. Žalovaný si k tomu opatří adekvátní podklady, ze kterých bude možné vyvodit jednoznačný a přesvědčivý závěr. Neshledá-li žalovaný opět podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, přesvědčivě odůvodní s oporou konkrétních podkladů, proč žalobci nehrozí v případě návratu pronásledování ve smyslu zákona o azylu.
67. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci samé úspěšný, avšak náklady mu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 1. 12. 2021

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce